

LA

Dossier pedagògic Sona Bach

LAUDITORI:EDUCA

Continguts: **Eulàlia Montoriol**
Disseny: **Vicky Gilisbars**
Il·lustració de portada: **Oriol Malet**

Concert

Presentació

Indicacions generals "L'escola va a l'Auditori"	4
Presentació del concert i el seu repertori	5

Participació

Abans del concert	6
Durant el concert	7

Fitxa tècnica

Repertori i fitxa tècnica	8
---------------------------	---

Professorat

Propostes didàctiques

Currículum	9
Propostes didàctiques	11

Per saber-ne més

Una mica de...	39
----------------	----

Què vol dir escoltar

Què vol dir escoltar	43
----------------------	----

Materials

Materials editats del concert

Programa de mà	44
Material audiovisual	45

Enllaços

Enllaços relacionats	46
----------------------	----

A més a més

Altres materials	47
------------------	----

Presentació

Indicacions generals: “L’Escola va a l’Auditori”

L’Auditori amb el Cicle de Concerts “L’escola va a l’Auditori” aproxima la música, en els seu diferents estils i gèneres, a la vegada que facilita l’observació en directe dels instruments musicals i de la seva interpretació.

Portar els nens i les nenes als concerts és educar-los a través de l’art, obrir-los-hi nous horitzons perquè puguin sentir els seus sentiments i els pensaments.

Els concerts que proposem són concerts on només hi ha música, amb intèrprets amb un alt nivell d’interpretació i comunicació, i on, adequat a l’edat de l’alumnat, es juga amb petits elements escènics coordinats per un professional de la direcció escènica.

Presentació

Presentació del concert i el seu repertori

Sona Bach és un concert on podreu escoltar arranjaments de peces i fragments de música de J. S. Bach. Gaudireu d'una música fresca, divertida, alegre i plena de sorpreses, en què hi ha una combinació de sons analògics, instruments musicals i sons produïts per mitjans digitals.

Al concert podreu escoltar el saxo soprano i el saxo tenor, el bansuri, el baix elèctric, els teclats, l'ewi, les flautes, el baix, l'arpa de boca, el glockenspiel, la guitarra, percussions, la bateria, la bateria electrònica, loops de percussió, la caixa i altres instruments.

Escoltareu peces plenes d'elements curiosos, balades, aires de blues, peces rítmiques i d'altres més melodoses. També hi escoltareu arranjaments de cançons i danses tradicionals per poder cantar i ballar amb els infants.

Participació

Abans del concert

A continuació us proposem algunes pautes per tal que els infants durant el concert puguin mantenir l'interès i l'atenció per poder gaudir més del concert.

És important crear lligams amb la música, escoltar-la moltes vegades, deixar que s'endinsi en el cor dels infants. En el dossier, a l'apartat de propostes didàctiques, us donem algunes eines pedagògiques de com treballar amb els infants les músiques que després escoltaran en directe.

En el concert, escoltareu quatre cançons tradicionals on l'alumnat, un cop treballat a l'aula, serà part activa de l'espectacle. És molt convenient que quan assistiu al concert hagueu treballat a l'aula amb els nens i les nenes aquestes peces.

Perquè els infants puguin escoltar i observar cal que hi posin atenció. Abans d'anar al concert és important haver treballat aquesta actitud d'escolta atent, de tranquil·litat i de respecte envers un mateix i els altres, músics i públic.

Entremig de les altres peces, escoltareu quatre cançons tradicionals que els infants podran cantar conjuntament amb els músics.

Participació

Durant el concert

Cada vegada que assistim a un concert amb els nostres alumnes, es necessari recordar-los les actituds que esperem d'ells durant el concert i per això es recomanable que els nens i nenes sàpiguen que assistiran a un concert de música on s'escolta, no es parla.

Els professionals que actuen, la resta de públic i l'espai que ens acull es mereixen el nostre respecte i no hi pot haver interrupcions de cap tipus, ja que els músics estan treballant i necessiten concentrar-se. Cal recordar-los també que visitaran un espai únic com és l'Auditori de Barcelona, amb més de 40.000 m2 construïts que actualment s'utilitzen per acollir concerts i espectacles de tot tipus. També seria bo recordar-los que a les diferents sales de l'Auditori està prohibit menjar i beure, així com també està prohibit abandonar la sala a mitja actuació, per tant, els alumnes hauran d'utilitzar els espais reservats per aquestes necessitats abans o després del concert.

Durant el concert el professorat ha de fer-se responsable del grup i prendre les mesures adequades en cada situació a fi de garantir l'audició al conjunt del públic. Seria bo, que abans d'entrar a la sala, s'induíssin als alumnes a la tranquil·litat i un cop dins la sala es vetlli pel seu comportament durant el concert. També seria bo recordar que no s'ha d'acompanyar la música picant de mans, aplaudint o xiulant si no és que es demana quelcom des de l'escenari (peces participatives).

Un concert sense unes actituds correctes no és educatiu i nosaltres som un servei educatiu. Per això, ens reservem el dret, si cal i d'acord amb el professor de cada grup, de demanar a alguna persona o centre que abandoni la sala de concerts si la seva actitud en distorsiona la bona marxa o dificulta l'aprofitament de l'espectacle a la resta de companys.

Fitxa tècnica

Repertori i fitxa tècnica

- 1.- Suite per a violoncel sol núm. 3 en do major, BWV 1009: Bourrée I (*)
- 2.- Corals Schübler, BWV 645, núm.1 (*)
- 3.- Concert per a violí en la menor, BWV 1041: Allegro moderato (*)
- 4.- Àlbum d'A. M. Bach: Minuet en sol major A.114
(arranjaments Xavi Lozano)
- 5.- Variacions Goldberg, BWV 988: Variació núm.1 (Allegro) (*)
- 6.- Variacions Goldberg, BWV 988: Ària (Andante espressivo) (*)
- 7.- Qui la ballarà? (tradicional catalana) (*)
- 8.- Suite per a violoncel sol núm.1 en sol major, BWV 1007: Minuet I (*)
- 9.- Preludi núm.3 en mi menor, BWV 941 (*)
- 10.- El clavecí ben temperat: Preludi núm.1, BWV 846 (arranjaments Marina Albero)
- 11.- Concert de Brandenburg núm.3 en sol major, BWV 1048: Allegro (*)
- 12.- Concert per a clavecí núm. 5 en fa menor, BWV 1056: Largo (arranjaments Gary Willis)
- 13.- El gegant del pi (tradicional catalana) (*)
- 14.- Cantata 147: "Jesus bleibet meine Freude" (*)
- 15.- Invenció núm.13, BWV 784 (*)
- 16.- Suite núm.3, en re major BWV 1068: Ària en la corda de sol (arranjaments David Gómez)
- 17.- El ball de Sant Ferriol (tradicional catalana) (*)
- 18.- Suite per a violoncel sol núm.1 en sol major, BWV 1007: Minuet II (*)
- 19.- Invenció núm.1, BWV 772 (*)
- 20.- Suite per a violoncel sol núm.1 en sol major, BWV 1007: Preludi (Allegro moderato)
- 21.- Dalt del cotxe (tradicional catalana) (*)
- 22.- Tocata i Fuga en re menor, BWV 565 (*)

Compositor: Johann Sebastian Bach

(*) Arranjaments de Llibert Fortuny

Marina Albero, salteri i teclats

Llibert Fortuny, saxos i ewi

David Gómez, bateria i percussió

Xavi Lozano, flautes, quotidiàfons, reciclatge, flautes ètniques

Gary Willis, baix elèctric

Propostes didàctiques

Currículum

D'acord amb el DECRET 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil, hem extret del currículum aquells aspectes que treballem en el concert Sona Bach.

1. CAPACITATS

Progressar en el coneixement i domini del seu cos, en el moviment i la coordinació, tot adonant-se de les seves possibilitats.

Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva de si mateix i de les altres persones.

Observar i explorar l'entorn immediat, natural i físic, amb una actitud de curiositat i respecte, i participar, gradualment, en activitats socials i culturals.

2. ÀREES

Descoberta d'un mateix i dels altres.

Comunicació i llenguatges.

3. SEGUIMENT DEL DESENVOLUPAMENT DE L'INFANT

L'observació i la documentació pedagògica són les eines fonamentals per al seguiment del desenvolupament de l'infant. L'observació permet disposar d'informació sobre els comportaments i les actuacions dels infants mitjançant instruments diferents, i la documentació permet fer visibles els processos dels infants, la relació que mantenen amb les altres persones i la seva activitat.

4. OBJECTIUS

1. Comprendre el llenguatge adult i dels altres infants, comunicar-se i expressar-se a través del moviment, el gest, el joc i la paraula, amb una progressiva millora del llenguatge oral.
2. Dominar progressivament el cos i l'adquisició de noves habilitats motrius, augmentant la seva autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i en l'orientació dins l'espai quotidià.
3. Iniciar-se en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, matemàtic, musical i plàstic.

Propostes didàctiques

Currículum

ÀREES

Descoberta d'un mateix i dels altres.

Manifestació i expressió de les pròpies emocions i sentiments, utilitzant el llenguatge com a mitjà d'expressió i comunicació.

Progrés en el domini de la coordinació i del control dinàmic del cos, augmentant la seva autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i en l'orientació dins l'espai quotidià.

Comunicació i llenguatges.

Iniciació en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, musical i plàstic.

Expressió de necessitats, sentiments i idees mitjançant el llenguatge oral, mostrant un progressiu increment del vocabulari relatiu al propi entorn i experiència.

Reconeixement, retenció i memorització de cançons, dites senzilles, cantarelles i jocs de falda; participar-hi de manera activa, seguint la tonada, reproduint el gest, etc.

Reconeixement i participació activa en danses senzilles amb una progressiva coordinació general del cos i amb sentit del ritme.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

Les propostes didàctiques que us expliquem a continuació són fruit d'observar els infants, del treball experimental que hem fet amb ells; de llegir sobre experiències diverses amb infants d'escoles bressol i de llegir sobre educació, música i altres arts; de reconvertir en propostes fets quotidians dels infants i d'escoltar i escoltar les peces de J. S Bach arranjades per Llibert Fortuny.

Per treballar les propostes a l'aula disposeu del CD-llibre on trobareu la música, les il·lustracions, el repertori i la contextualització de les diferents peces.

Les propostes tracten diferents aspectes: de la música; l'experimentació amb el so, els instruments, les cançons i el moviment del cos; de les emocions i els sentiments; del llenguatge visual i plàstic. Ho veureu més concretat en cadascuna de les peces que treballem en una graella adjunta. A l'apartat Materials podreu completar la informació d'algunes propostes, partitures, llibres, links, etc.

Trobareu propostes senzilles i d'altres que necessiten més preparació, però totes són propostes per fer sentir, emocionar, gaudir, riure, dansar, moure's i experimentar.

La majoria són propostes obertes que podeu adaptar als vostres alumnes, interessos i desitjos. Esperem que aquestes propostes us facin imaginar, inventar, i que us ajudin a crear noves propostes per als infants de les vostres escoles.

Us proposem treballar algunes peces abans del concert perquè ajudaran els infants a estar més atents. És imprescindible que hagin treballat amb anterioritat les quatre cançons que cantaran en el concert amb els músics. Les partitures són en l'apartat Materials. En aquest mateix apartat hi trobareu informació dels instruments que són menys coneguts.

Us fem una breu presentació de cada proposta i l'explicació d'una o més propostes didàctiques. Seguidament hi ha tres apartats; Treballem, on expliquem esquemàticament els aspectes que hem proposat treballar; Materials, ens mostren el que necessitem per portar a la pràctica les activitats proposades; Quan, on proposem diferents moments per preparar la sessió, a l'escola o abans o després del concert. Desitgem que us siguin profitoses.

Les músiques d'aquest concert les ha escrit Llibert Fortuny i altres compositors (vegeu pàgina 8) inspirats en l'obra de Johann Sebastian Bach.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

1.- Suite per a violoncel sol núm. 3 en do major, BWV 1009: Bourrée I (*) 1'49"

harmònica, bansuri, baix elèctric i ocellets

Aquesta és la primera peça del concert, molt suau, en què intervé un element conegut pels infants, els ocells. S'inicia el dia, comença a sortir el sol i se senten refilar els primers ocells. Proposem algunes activitats per escoltar aquesta peça.

Per treballar amb els nens i les nenes, els podem presentar el siurell (és un xiulet que funciona amb aigua i té forma de càntir), fer-lo sonar i preguntar-los si reconeixen el so.

En una primera audició podem imaginar que tots els infants tenen un ocell a la mà i el fan dormir en el seu niu. Estirats o ajupits, escolten el so dels ocells i de mica en mica es van despertant. Quan s'inicia el so de l'harmònica comencen a aixecar-se i a fer volar l'ocell que duen a la mà. En cadascun dels trossos de la peça podem fer una petita pausa per treballar el fraseig.

Treballem també la pulsació lenta, procurant que els infants caminin tranquil·lament.

Podem aprofitar aquesta audició per introduir una cançó relacionada amb els ocells, podria ser A la vora del camí, de J. Llongueras (trobareu la referència bibliogràfica en l'apartat Materials). Si disposem d'una flauta d'èmbol en forma d'ocell, podem usar-la tot cantat la cançó i aquest element també ens servirà per introduir després un altre instrument.

En una altra sessió, abans de tornar a escoltar la música, podem mostrar i investigar els sons dels diferents ocells si disposem de la capsula dels ocells manuals i d'ocells que hem de bufar (capses d'ocells amb uns dispositius que emeten el so dels ocells, i una altra capsula que són xiulets amb diferents formes que també imiten el cant dels ocells. Els podeu trobar a Edicions Fuzeaux, on disposen de diferents materials i instruments musicals).

Si volem aprofundir en el tema dels ocells, podem explicar el conte El rei dels ocells (vegeu Bibliografia). Podem presentar els primers instruments de vent que surten en el concert: el bansuri i l'harmònica. Ens ajudarà el suport de les il·lustracions.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

Treballem

Instruments de vent (que hem de bufar perquè sonin): bansuri i harmònica.

Els ocells.

Moviment amb desplaçament.

Experimentar amb el so dels ocells.

El conte.

Materials

Siurell.

Capses d'ocells.

Flauta d'èmbol en forma d'ocell.

Conte. El rei dels ocells.

Quan?

Al mig o a l'inici. Durant diferents sessions. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

2.- Corals Schübler, BWV 645, núm. 1 (*) 1'54"

saxo tenor, bansuri, baix elèctric, teclat i caixa

Presentem als infants el bansuri, la caixa, el saxo, el baix i el teclat (projectats o en làmines). Si considereu que són massa instruments podem començar amb els tres primers. Segons l'edat dels infants, establim un diàleg sobre els instruments:

com veuen els instruments: tristos, contents, seriosos, enfadats, cansats...

com sonen: bufant, picant, fregant...

Mentre escoltem la música que toquen els instruments que acabem de veure, amb els instruments projectats a la pantalla, podem moure els dits de les mans, els canells, els colzes... i seguidament imitem els gestos dels músics mentre toquen el saxo, la flauta o la caixa.

Si disposem d'una caixa podem experimentar amb el so que produeix. Deixem que els nens, ordenadament, percudeixin amb les baquetes, amb les mans, fregant, amb l'escombreta... i que uns altres escoltin el seu so.

Treballem

Moviment lliure de les extremitats.

Instruments: el saxo, el bansuri i la caixa.

Improvisar amb la caixa.

Materials

Caixa

Quan?

A l'inici de la sessió. També podem escoltar la peça abans de començar alguna activitat per a la qual necessitem que estiguin molt atents. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

3.- Concert per a violí en la menor, BWV 1041: Allegro moderato (*) 1'21"

ewi, flauta, teclat, bateria electrònica, baix

Amb aquesta peça ens endinsem en el món digital i podem presentar l'ewi, els teclats i la bateria electrònica com a instruments elèctrics. Mostrem als infants les il·lustracions del llibre. Proposem dues activitats diferents.

Primerament, amb els infants, podem treballar la proposta asseguts per tal que percebin la música més tranquil·lament. Seguint la pulsació amb les mans damunt les cames (1a i 3a frase) i picant diferents parts del cos, imaginant-nos que som una màquina o un robot i ens anem prement tots els botons (en la 2a frase).

Després, o potser un altre dia, ens desplaçarem seguint la pulsació lenta mentre caminem lliurement per l'espai (1a i 3a frase), i la pulsació ràpida, aturant-nos i picant diferents part del cos mentre no ens desplaçem (2a frase).

En la 1a i 3a frase sentim la bateria electrònica i en la 2a podem escoltar i reconèixer el so dels teclats i de les maraques. En una altra audició podem aprofitar per recordar la música i tocar les maraques quan les sentim. Els adults podem ajudar-los a reconèixer els diferents instruments que van sonant.

També podem construir les nostres pròpies maraques.

Treballem

Moviment amb desplaçament i sense desplaçament.

Acompanyament instrumental de la música.

Construcció d'instruments (maraques).

Materials

Maraques diverses.

Quan?

A l'Inici o enmig de la sessió. En diferents sessions. Després del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

4.- Àlbum d'A. M. Bach: Minuet en sol major A. 114 0'49"

escombra màgica, saxo baríton i ewi

(arranjaments Xavi Lozano)

En aquesta peça proposem activitats amb la flauta d'èmbol.

Presentem la flauta d'èmbol, millor si en disposem d'unes quantes, i n'escoltem el so.

Jugar a representar amb el cos el moviment de la flauta d'èmbol si puja o si baixa. Cantar glissandos.

Finalment, escoltar la música i demanar als infants si reconeixen algun instrument conegut. Els podem mostrar la il·lustració de l'escombra.

Treballem

Moviment sonor.

Altura del so.

Materials

Flauta d'èmbol.

Quan?

Enmig de la sessió. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

5.- Variacions Goldberg, BWV 988: Variació núm.1 (Allegro) (*) 1'50"

teclats, ewi, flauta, baix, loops de percussió

En aquesta peça proposem que els infants escoltin els instruments de percussió. Podem presentar els instruments amb la il·lustració del llibre o les làmines del teclat, l'ewi, la flauta, les maraques, els ous sonors i l'ordinador com a generador de sons i melodies.

A l'aula podem experimentar amb les maraques, ous sonors, djembés i bongos. Imitar, inventar i fer petites improvisacions amb cadascun dels instruments que tinguem a l'aula.

Treballem

Conèixer els instruments: ewi, flauta, maraques, ous sonors, teclat i ordinador.

Experimentar amb instruments: maraques, ous sonors, djembés i bongos.

Materials

Instruments: maraques, ous sonors, djembés i bongos.

Quan?

A l'inici de la sessió. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

6.- Variacions Goldberg, BWV 988: Ària (Andante espressivo) (*) 3'10"

saxo tenor, glockenspiel, teclats, baix elèctric, bateria, vent

Per treballar aquesta peça, us fem dues propostes:

Tot escoltant la música, els infants poden posar a dormir les nines i els peluixos, bressolar-los, tapar-los, acotxar-los dolçament mentre la música afavoreix un ambient ple de tranquil·litat.

En una segona audició, podem posar-los per parelles; l'un tapa l'altre amb un mocador gran i l'acarona com si volgués adormir-lo. Com a coixins, podem fer servir discos de plàstic tou o algun altre material.

Treballem

Tranquil·litat i dolcesa.

Joc simbòlic.

Materials

Nines, peluixos, ninots...

Quan?

Final de la sessió. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

7.- Qui la ballarà? (tradicional catalana) (*) 2'43"

ewi, baix elèctric, saxos tenors, percussió

En el CD sentirem una introducció i la cançó cinc vegades i al final una conclusió. Els instruments que toquen la melodia són l'ewi i el saxo tenor. A més l'acompanyen la pandereta i les maraques, entre altres instruments de percussió. La introducció ens servirà per preparar-nos per ballar.

Aprenem la cançó: Qui la ballarà?

Qui la ballarà, la coqueta amb sucre?

Qui la ballarà eixerit serà!

Balli-la vostè senyoret/senyoreta.....

Balli-la vostè que la balla bé!

Ballem la dansa:

Millor en cercle o repartits per l'espai, els menuts canten i piquen de mans mentre un salta i balla dins la rotllana. Quan canten "eixerit serà", es queda quiet davant d'un nen o d'una nena, i tots canten el seu nom. En acabar, el que estava al mig fa una petita salutació a qui ha escollit i aquest passa al mig de la rotllana.

A més de cantar i ballar la cançó, podem tocar instruments de percussió que tinguem a la classe. Els instruments, podem desar-los en un racó específic de la classe o dins un classificador amb butxaques, i tenir-lo penjat amb els instruments a l'abast dels nens i les nenes. Deixem que els infants els observin, els toquin, coneguin el seu sons, els diferenciïn, hi trobin semblances...

Emprant els instruments que tenim a l'aula, un grupet de nens i nenes pot acompanyar la música mentre uns altres la ballen.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

Treballem

Cançó.

Dansa.

Instruments de percussió.

Materials

Instruments de percussió..

Quan?

A l'inici o enmig de la sessió. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

8.- Suite per a violoncel sol núm. 1 en sol major, BWV 1007: Minuet I (*) 0'57"

saxo soprano i saxo baríton

Abans de començar l'audició podem mostrar la il·lustració dels dos saxos, parlar de les diferències que hi veuen i de com s'imaginem que sonaran. Podem tornar a mostrar les il·lustracions durant l'audició.

Després tornem a escoltar la música.

Treballem

Agut i greu.

Dos instruments de la mateixa família

Materials

Il·lustració del llibre.

Quan?

En qualsevol moment. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

9.- Preludi núm. 3 en mi menor, BWV 941 (*) 1'15"

saxo tenor, teclat, percussions, sorollets

Presentem als nens i les nenes un petit escenari o taula amb diferents materials sonors que després podran reconèixer en l'audició: joguines sonores, xiulets, campanes, espanta-sogres, zincs, pals de pluja, flauta d'èmbol, kazoo...

Deixem que els nens, en grupets de tres o quatre, experimentin amb el material, mentre els altres escolten els sons.

Podem muntar un petit racó de material sonor a l'aula perquè en diferents moments del dia puguin experimentar, observar, escoltar, improvisar i crear.

Després escoltem la peça i parlem d'alguns dels sons que hi reconeixen i que ells mateixos han tocat. La música també ens pot inspirar per muntar una petita orquestra més organitzada, fent un treball de creació musical.

Treballem

Material sonor: xiulets, zincs, martells i ous sonors, pals de pluja...

Experimentar, crear, observar, improvisar amb el material sonor.

Materials

Xiulets, zincs, martells, ous sonors o petites maraques, pals de pluja...

Quan?

Per iniciar la sessió i durant diferents sessions. Després del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

10.- El clave ben temperat: Preludi núm. 1, BWV 846 2'15"

salteri

(arranjaments Marina Albero)

D'aquesta peça en fem dues propostes:

Deixem que els nens i les nenes gaudeixin de la música tot observant el saltiri de la il·lustració. Si en tenim un a l'aula el podem tocar i fer que els infants hi experimentin.

En funció de l'edat dels infants, podem treballar la música lligada a l'art plàstic i visual. Proposem presentar un quadre de cadascun d'aquests pintors: Mondrian, Kandinsky, Delaunay i Monet.

Fer que els observin i expliquin què hi veuen, quines diferències hi ha entre ells, quin els agrada més i per què...

Finalment, escolten la música tot mirant els quadres i escollint-ne un que il·lustri la música.

Aquesta proposta és molt oberta, ja que podem partir d'aquests quadres o d'uns altres, podem treballar-los plàsticament, tractar les obres i/o els pintors, visitar un museu... És una porta oberta cap a la creativitat dels mestres i dels alumnes.

Treballem

El saltiri

Quadres dels pintors: Mondrian, Kandinsky, Delaunay i Monet.

Materials

Saltiri.

Reproduccions de quadres en paper o projectant-los.

Quan?

En l'inici de la sessió i durant diferents sessions. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

11.- Concert de Brandenburg núm. 3 en sol major, BWV 1048: Allegro (*) 2'13"

salteri, kaval, whistle, saxo tenor, ewi, tenor, baix, capsxa xinesa, veu

Per a aquesta peça, plena de llum i de color, proposem un treball de moviment i d'investigació amb el cos a través de dos elements: tubs de colors de platja d'uns 50 cm i rotlles de plàstic tou.

La música ens porta a moure'ns, a desplaçar-nos amb el tub, fer-lo rodar, girar, utilitzar-lo com si fos un barret, un paraigües, la closca d'una tortuga, una ombrel·la, el volant d'un cotxe, una pandereta, un vano, la trompa d'un elefant, un bastó, una cadira, una guitarra, una flauta, el nas... Deixem que els nens inventin i que improvisin.

Abans de començar, els presentem el material i, entre tots, busquem idees sobre què podem fer amb els objectes, amb la condició que el moviment acompanyi la música.

Si ho preferim, després d'haver-los deixat experimentar amb la música i els materials, podem donar-los unes pautes: començar manipulant els discos i després els tubs, separadament; després tots dos alhora o no...

Cada nen, o els que ho desitgin, mostren als altres el que s'han inventat amb el disc: un barret, la closca d'una tortuga, el volant d'un cotxe o d'un camió, un vano, una pandereta...

Amb els tubs: una flauta, la trompa d'un elefant, un cavall...

Amb el disc i el tub: una taula, un bolet, una guitarra...

Treballem

Moviment lliure amb desplaçament.

Improvisació.

Creació de moviments amb el cos i els objectes.

Materials

Tubs de plàstic de piscina.

Discs de plàstic tou.

Quan?

Durant una sessió o més sessions. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

12.- Concert per a clavecí núm. 5 en fa menor, BWV 1056: Largo 1'42''

baix elèctric, teclats i bateria electrònica

(arranjaments Gary Willis)

Proposem muntar a la classe una petita bateria o conjunt d'instruments de percussió (plat, timbales, bongos, pandero, triangles i diferents baquetes escombra, dures i toves). Si disposem d'alguna imitació de baix guitarra elèctrica, un altre nen pot imitar el baixista.

Per grupets de 3 o 4 nens, deixem que experimentin amb el so d'aquests instruments i que creïn petites composicions.

Podem projectar les imatges del baix i dels teclats i de l'ordinador que produeix els sons de la bateria o mostrar les il·lustracions del llibre mentre escolten la música.

Treballem

Improvisació i creació amb instruments de percussió.

El baix elèctric

Materials

Instruments de percussió: plats, timbales, panderos, triangles, bongos...

Diferents baquetes: dures, toves, l'escombra...

Quan?

Després del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

13.- El gegant del pi (tradicional catalana) (*) 1'20"

saxo soprano, saxo tenor, baix elèctric, percussions i bateria

Ensenyem i cantem la cançó als infants.

En el CD hi ha la cançó i, entremig de cadascuna de les estrofes, un tros de música sola.

Mentre cantem El gegant del pi podem picar de mans. Quan no cantem, escoltem la música i amb les mans i els braços alçats belluguem les mans. Aquest exercici ens servirà per fer veure als infants que hi ha un tros de música i un tros de cançó.

Aprenem la cançó: El gegant del pi.

El gegant del pi

ara balla, ara balla.

El gegant del pi

ara balla pel camí.

El gegant de la ciutat

ara balla, ara balla.

El gegant de la ciutat

ara balla pel terrat.

Treballem

Cançó.

Materials

Lletra i partitura de la cançó.

Quan?

En qualsevol moment. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

14.- Cantata 147: “Jesus bleibet meine Freude” (*) 1’01”

saxo tenor, saxo baríton, teclat, baix elèctric, arpa de boca, bateria i percussions

En aquesta peça, hi podem sentir un despertador, l’arpa de boca i el xerrac com a elements destacables i que podem fer notar als infants.

Abans d’escoltar la música, si els tenim a l’aula, els podem fer sonar per tal que els reconeguin durant l’audició.

Després, o un altre dia, proposem als infants que, estirats a terra, estiguin ben quietes i que, quan soni el despertador, s’alcin i aixequin les mans ben amunt tot movent-les.

Treballem

L’arpa de boca.

So i silenci.

Moviment del cos sense desplaçament.

Acció i reacció.

Materials

Arpa de boca i xerrac.

Quan?

Al mig d’una sessió o al final. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

15.- Invenció núm. 13, BWV 784 (*) 1'28"

ewi, teclats, loops de percussió, bateria

La bateria ens introdueix la peça i tots els infants es mouen sense desplaçar-se. Quan comença la melodia amb l'ewi, els nens i les nenes es desplacen per l'espai on són. A la mà poden portar serpentines de colors que fan volejar lliurement i que, quan senten els coets, tiren enlaire.

Abans de moure'ns amb la música, l'escoltem asseguts. Podem moure el cos i quan sentim els coets ens imaginem que tenim les serpentines a la mà i les tirem com si fossin coets.

També, abans d'escoltar la música tot desplaçant-nos, podem experimentar diferents moviments amb les serpentines; arrossegar-les per terra, fer onades, tirar-les enlaire...

Partint dels colors de la música i del seu to alegre i festiu, aprofitant també el material que hem utilitzat per dansar, us animem a elaborar un quadre o mural. Amb pintures de colors vius, que els mateixos nens i nenes poden escollir, fem una base on després hi enganxarem serpentines, confeti o altres elements, de manera que haurem elaborat un quadre que ens ha inspirat la música. El podem fer individual o col·lectiu, expressant-hi el que la peça musical ens ha fet sentir.

Treballem

Moviment amb material.

Llenguatge plàstic i visual.

Materials

Serpentines.

Altres materials plàstics: pintures, confetis...

Quan?

En unes quantes sessions. Després del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

16.- Suite núm. 3, en re major: Ària en la corda de sol, BWV 1068 1'06”

veus, guitarra, loops de percussió, beatbox

(arranjaments David Gómez)

Per a aquesta peça, proposem que els infants es desplacin lliurement per l'espai: drets, gatejant, arrossegant-se, rodolant... mentre segueixen la música tot desplaçant-se.

Podem acompanyar la música amb maraques i zing-zings. Abans podem explorar els diferents sons que produeixen aquests instruments.

Treballem

Desplaçament lliure per l'espai de diferents maneres.

Maraques i zing-zings.

Materials

Maraques i zing-zings.

Quan?

Enmig d'una sessió. Després del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

17.- El ball de Sant Ferriol (tradicional catalana) (*) 2'47"

saxo tenor, teclats, baix elèctric, bateria

Abans d'assistir al concert és important que els nens i les nenes hagin après la cançó i també la dansa. Podem treballar la versió del ball de Sant Ferriol (que és la que cantarem al concert) o la versió popularitzada de Sóc un cuiner, tal com ens indica la il·lustració del llibre. El dia del concert cantarem les dues primeres estrofes.

El ball de sant Ferriol

Era un pastor que tenia tres ovelles.

Era un pastor que tenia un rovelló.

Ara ve Sant Ferriol,
ballarem si Déu ho vol.
El qui toca el tamborino
ha perdut el flabiol.

Tots en tenim, de picor i de pessigolles.

Tots en tenim, si som vius i no ens morim.

Ara ve Sant Ferriol,
ballarem si Déu ho vol.
El qui toca el tamborino
ha perdut el flabiol.

Sóc un cuiner

Sóc un cuiner que remena les cassoles.

Sóc un cuiner i tothom se'n llepa els dits.

Les cassoles en el foc
van bullint a poc a poc.

Hi barrejo les verdures, les patates
i els fesols.

Dansa: Mentre sentim els versos de la cançó girem sobre nosaltres mateixos i a la tornada ens alcem i aixequem. En les parts que no hi ha la cançó, sinó improvisació, els infants fan veure que toquen la bateria, ja que la sentim molt clarament.

A l'aula podem construir una bateria amb diferents materials: papereres, tamborets, galledes, cassoles o altres objectes. Improvisem sons i ritmes.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

Treballem

Cançó i dansa.

Improvisació.

Materials

Objectes de l'escola per poder percutir.

Quan?

Enmig o a l'inici d'una sessió. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

18.- Suite per a violoncel sol núm. 1 en sol major, BWV 1007: Minuet II (*) 1'12"

saxo tenor, moxeño, salteri, baix elèctric

Ens imaginem que som a la platja i juguem amb la sorra passant-la d'una mà a l'altra a poc a poc. Després ens estirem damunt dels petits i fins mocadors de seda. Els podem fer voleiar i fer-los servir per acaronar les diferents parts del cos... Deixem el mocador i, estirats a terra, proposem als infants que moguin lentament les cames i els peus enlaire, com si fossin dins l'aigua, nedant... mentre segueixen la música.

Treballem

Moviment del cos sense desplaçament.

La imaginació.

Materials

Mocadors fins.

Quan?

Al final de la sessió. Abans de la sessió.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

19.- Invenció núm. 1, BWV 772 (*) 1'29"

Saxo tenor, saxo baríton, teclats, ewi, baix elèctric i bateria

La petite bête qui monte (La petita bestiola que puja) és un conte que podem explicar als infants mentre escoltem la música. Trobareu la referència a la bibliografia.

Observem les il·lustracions del conte i intentem trobar-hi els diferents animals.

En la música hi ha dos instruments protagonistes, el saxo i el teclat que toquen la invenció, dues veus que es van imitant.

Al conte sembla que hi trobem una pregunta. La resposta, trobar el petit animaló que hi ha amagat en cadascuna de les pàgines del conte, és purament visual. Podem escollir sis animals de les il·lustracions per treballar-los amb la música. Mentre escoltem la peça musical, la mestra llegeix el text i el nen o la nena mostren l'animal o diuen el text de l'animal. Podem adaptar la proposta a l'edat dels alumnes.

La petita bestiola que puja

On s'ha amagat...?

l'oruga que passeja,

el cuc de terra que té els ulls més grossos

que la panxa,

el trèbol de quatre fulles,

la petita aranya congelada,

la serp de dos colors i el seu filllet,

la zebra,

la morsa enamorada d'un ventilador,

l'estrella de mar que busca el seu germà,

el koala verd (de por),

de por que se'l mengi el cocodril (que plora),

el peix volador,

el cargol i el seu amic que té ales,

el mussol que acaba de sortir del llit,

la puça campiona del món,

el pingüí tot mullat perquè

s'ha deixat l'impermeable.

I ja s'ha fet de nit...

Podràs trobar el be somnàmbul?

Treballem

El conte.

Materials

El conte de Delphine Chedru La petite bête qui monte, de l'Ed. Helium.

Quan?

En una o més sessions. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

20.- Suite per a violoncel sol núm. 1 en sol major, BWV 1007: Preludi (Allegro moderato) 2'27'' veus, saxo tenor, teclats, melòdica, baix elèctric, bateria

Per escoltar aquesta peça us fem diferents propostes:

1. La llum negra. A la mateixa aula, o millor en una aula sense gaire mobiliari, instal·leu-hi un o dos fluorescents de llum negra perquè l'aula quedi completament a les fosques. Presentem als infants diferents materials dins un cofre o similar de manera màgica. Ha de ser tot tipus de material blanc o fluorescent; rotlles de paper de cuina o similar, retoladors fluorescents per pintar en un paper blanc col·locat a la paret, cintes... Mentre escolten la música experimenten amb el material proposat.

2. Treball de les emocions amb diferents cares que expressen diferents sentiments i emocions. Trobareu més informació i fotografies a l'apartat Materials.

Mentre escoltem la música mostrem als infants fotografies, contes de cares que expressin diferents maneres de sentir-nos. Quan més petits siguin, menys cares presentarem, per tal que puguin escollir la que millor s'identifica amb el que senten en escoltar la peça que hem proposat. Després ho poden verbalitzar, tot explicant els motius de la seva elecció.

Treballem

Experimentar amb diferents materials blancs o fluorescents a les fosques.

Les emocions que ens provoca una música.

Materials

Papers blancs, cintes blanques, material fluorescent, retoladors...

Quan?

Dedicar una sessió específica per a cada proposta. Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

21.- Dalt del cotxe (tradicional catalana) (*) 1'37"

ewi, saxo soprano, teclat, loops de percussió, baix elèctric

Dalt del cotxe és una cançó eliminativa. La podem ensenyar als infants i cantar-la plegats i també cantar-la a l'hora d'escollir un infant per indicar-li que faci alguna tasca determinada. El mestre va assenyalant amb el dit cadascun dels infants tot seguint la pulsació fins al final de la cançó. Quan diem "nas" aturem el dit i el nen assenyalat és l'escollit. La cantarem dues vegades el dia del concert.

Dalt del cotxe

Dalt del cotxe hi ha una nina
que repica els cascavells.

Trenta, quaranta l'ametlla amargant
pinyol madur, ves-te'n tu.

Si tu te'n vas, nero, nero, nero;
si tu te'n vas; nero, nero,nas.

També us proposem començar a ensenyar la cançó jugant amb els seus tres elements principals; el cotxe, la nina i els cascavells. La podem representar, podem fer que cada infant tingui un dels elements i mostrar-lo quan surt el seu element; el cotxe, la nina o els cascavells.

En la peça arranjada que us proposem se senten clarament la pandereta i les maraques, fet que podem aprofitar. Us proposem que els infants les toquin i que experimentin amb els seus sons i els ritmes diferents que poden produir.

Després d'experimentar amb els instruments i de conèixer la cançó, podem tocar i cantar amb el CD d'acompanyament com farem en el concert. Primer escoltarem una breu introducció i després la melodia dues vegades. La primera vegada que sona la melodia de la cançó l'acompanya la pandereta, i la segona, les maraques.

Podem fer dos grups: uns que tocaran les panderetes quan cantem la cançó la primera vegada, i un altre grup que toca les maraques la segona vegada que cantem.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

Treballem

Cançó.

Instruments: pandereta i maraques.

Materials

Instruments: panderetes i maraques.

Quan?

En qualsevol moment del dia.

Per escollir un infant a l'hora de fer una tasca determinada.

Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

22.- Tocata i Fuga en re menor, BWV 565 (*) 2'31''

ewi, saxo tenor, teclat, baix elèctric, bateria, percussió

Amb caixes de cartró de diferents mides, inventem un circuit de túnels perquè hi puguin passar els nens i les nenes per sota. Els decorem i pintem de molts colors. Entremig dels túnels, hi situem alguns nens amb diferents materials sonors que hem treballat en altres peces: martells sonors, ous sonors, xiulets, flautes, zincs, pal de pluja i altres elements amb els quals sorprendre els companys que van passant pels túnels.

Aquesta proposta la podem dissenyar amb els nostres alumnes: Quants túnels fem? Com volem que siguin? Quins elements sonors hi fem sonar entremig? Com passarem pels túnels? Qui passa pels túnels?... Els mestres podem guiar els alumnes a l'hora de trobar elements musicals per definir el petit projecte. Podem adaptar aquesta proposta a les necessitats de l'escola i dels alumnes reduint tots aquells elements que tracten altres disciplines.

Treballem

Elements sonors: ous sonors, martells, xerrac...

Moviment desplaçant-nos.

Plàstica en el disseny i decoració de les caixes de cartró.

Materials

Material sonor.

Caixes de cartró.

Material per decorar les caixes.

Quan?

Dedicar una sessió específica per a cada proposta.

Abans del concert.

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

		CONTES EMOCIONS I SENTIMENTS (1)	MOVIMENT CORPORAL (2)	LLENGUATGE VISUAL I PLÀSTIC (1)	INSTRUMENTS (1)	EXPERIMENTAR, CREAR I IMPROVISAR (2)	CANçons I DANCES (3 i 4)
PECES MUSICALS							
1	Suite per a violoncel sol núm. 3 en do major, BWV 1009: Bourrée I (*)		•		•	•	•
2	Corals Schübler, BWV 645: núm. 1 (*)		•		•	•	
3	Concert per a violí en la menor, BWV 1041: Allegro moderato (*)		•		•		
4	Àlbum d'A. M. Bach: Minuet en sol major A. 114 (arr. Xavi Lozano)				•		•
5	Variacions Goldberg, BWV 988: Variació núm. 1 (Allegro) (*)				•	•	
6	Variacions Goldberg, BWV 988: Ària (Andante espressivo) (*)	•					
7	Qui la ballarà? (tradicional catalana) (*)				•		
8	Suite per a violoncel sol núm. 1 en sol major, BWV 1007: Minuet I (*)				•		
9	Preludi núm. 3 en mi menor, BWV 941 (*)					•	
10	El clavecí ben temperat: Preludi núm. 1, BWV 846 Saltiri (arr. Marina Albero)			•	•		
11	Concert de Brandenburg núm. 3 en sol major, BWV 1048: Allegro (*)		•			•	
12	Concert per a clavecí núm. 5 en fa menor, BWV 1056: Largo (arr. Gary Willis)				•	•	
13	El gegant del pi (tradicional catalana) (*)						•
14	Cantata 147: "Jesus bleibet meine Freude" (*)		•		•		
15	Invençió núm. 13, BWV 784 (*)		•	•			
16	Suite núm. 3, en re major BWV 1068: Ària en la corda de sol (arr. David Gómez)		•		•		
17	El ball de Sant Ferriol (tradicional catalana) (*)					•	•
18	Suite per a violoncel sol núm. 1 en sol major, BWV 1007: Minuet II (*)		•				
19	Invençió núm. 1, BWV 772 (*)	•					
20	Suite per a violoncel sol núm. 1 en sol major, BWV 1007: Preludi (Allegro moderato)	•		•			
21	Dalt del cotxe (tradicional catalana) (*)				•		•
22	Tocata i Fuga en re menor, BWV 565 (*)		•	•	•		

(*) Arranjaments de Llibert Fortuny

Per saber-ne més

Una mica de...

1. Sobre els instruments

Arpa de boca

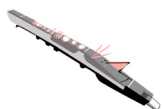
Es coneix també com a birimbao o guimbarda. Està formada per un arc metàl·lic una llengüeta d'acer al mig. S'aguanta amb la boca i la cavitat bucal fa de caixa de ressonància.

Bansuri

Instrument de vent fet de bambú, que es bufa directament i l'embocadura és lateral. Té sis o set forats i és un instrument típic del nord de l'Índia i del Nepal.

Ewi

Controlador de vent. És una flauta electrònica que pot tenir sons incorporats.

Glockenspiel

És un instrument de percussió format per làmines metàl·liques afinades que es deixen amb baquetes.

Melòdica

És un instrument de vent format per un teclat a la part superior. El so es produeix l'embocadura situada a l'extrem de l'instrument.

Salteri

És un instrument de corda polsada o percutida que consisteix en una caixa de ressonància on hi ha les cordes. Aquestes les podem polsar amb els dits o percutir amb unes baquetes.

Per saber-ne més

Una mica de...

2. Sobre les peces

Corals Schübler, BWV 645, núm. 1 (peça 2): Les Corals Schübler són una col·lecció de sis preludis corals per a orgue de J. S. Bach publicades en la dècada de 1740 per J. G. Schübler. Cinc dels sis corals són transcripcions de les cantates del mateix Bach, un fet excepcional dins el conjunt d'obres de Bach per a orgue.

Variacions Goldberg, BWV 988. Variació núm. 1 (peces 5 i 6): Es diu que les Variacions Goldberg, escrites per J. S. Bach l'any 1742 i publicades l'any 1744 per a clavecí de dos teclats, foren composades per encàrrec del comte de Kayserling, que tenia al seu càrrec el jove clavecinista Johann Gottlieb Goldberg. Diuen que aquest comte patia d'insomni i que li van compondre les variacions per entretenir-lo.

Suite per a violoncel sol núm. 1 en sol major, BWV 1007. Minuet I (peça 8): No se sap la data exacta en què fou composta, però es creu que devia ser cap a l'any 1720, quan J. S. es va casar amb Anna Magdalena Wilcken, cantant i filla d'un músic de la cort on treballava. Va tenir amb ella tretze fills, a més a més del set que va tenir amb la seva primera esposa. Anna Magdalena va ajudar J. S. Bach en la tasca de copiar les partitures de les seves obres per als músics que havien d'interpretar-les. Sembla que J. S. Bach va escriure les suites per a dos violoncel·listes de l'orquestra de la cort de Cöthen. Gràcies a una sofisticada escriptura melòdica i a un domini dels recursos del violoncel, J. S. Bach aconsegueix establir una sensació de textura polifònica sense necessitat d'utilitzar un instrument que l'acompanyi. Des del punt de vista estructural, les suites corresponen a la forma de conjunt de danses originàries de diferents països i s'adapten al llenguatge instrumental. En les suites per a violoncel, el moviment corresponent a les danses sempre està precedit d'un preludi que obté un caràcter molt rellevant, segons alguns estudiosos de l'obra de J. S. Bach.

Per saber-ne més

Una mica de...

El clavecí ben temperat. Preludi núm. 1, BWV 846 (peça 10): Els preludis de J. S. formen part d'una gran obra El clavecí ben temperat, que consta de dues parts, cadascuna de vint-i-quatre preludis i fugues. Aquesta obra té una finalitat didàctica; tal com deia el mateix J. S. Bach "per a l'ús i profit dels joves músics desitjosos d'aprendre i també per a l'esbarjo d'aquells que ja són entesos en l'art".

Concert de Brandenburg núm. 3 en sol major, BWV 1048. Allegro (peça 11): J. S. Bach dedica els concerts al marquès Christian Ludwing de Brandenburg, i per això porten el seu nom malgrat que, després de la mort del marquès, es trobessin les partitures intactes i fossin valorades en una quantitat ridícula de diners. Christian Ludwig col·leccionava partitures i mantenia relació amb diferents músics, però aquests concerts no li devien semblar prou bons per incloure'ls en el catàleg de la seva biblioteca.

Concert de Brandenburg núm. 3 en sol major, BWV 1048. Allegro (peça 11): J. S. Bach dedica els concerts al marquès Christian Ludwing de Brandenburg, i per això porten el seu nom malgrat que, després de la mort del marquès, es trobessin les partitures intactes i fossin valorades en una quantitat ridícula de diners. Christian Ludwig col·leccionava partitures i mantenia relació amb diferents músics, però aquests concerts no li devien semblar prou bons per incloure'ls en el catàleg de la seva biblioteca.

Per saber-ne més

Una mica de...

3. Glossari

Acústic: Ciència del so, incloent-hi la producció, la transmissió i els efectes. En música, no electrònic. Guitarra acústica.

Analògic: Que utilitza models de transmissió o de tractament de la informació en què les variables són contínues i proporcionals a les reals. Sistema analògic.

Concert: Composició musical que oposa un instrument solista (o més) a l'orquestra.

Digital: Que utilitza models de transmissió o de tractament de la informació en què les variables són discontinúes. Tècniques digitals.

Electrònic: Ciència tecnològica que s'ocupa del processament, l'emmagatzematge i la transmissió de senyals elèctrics mitjançant dispositius basats en el transport d'electrons, tant en el buit com en materials semiconductors.

Invenció: Composició instrumental a dues o tres veus, d'estil contrapuntístic imitatiu.

Minuet: Dansa francesa noble, de tres temps, que apareix al s. XVII i deriva, probablement, del Branle del Poitou, tot i que no s'hi assembla gaire.

Obertura: Peça musical breu per a orquestra que fa d'introducció a una obra més extensa, generalment vocal (òpera, oratori, etc.).

Preludi: Peça musical breu, de forma lliure, sovint per a instruments de teclat, que als s. XVI i XVII solia precedir una obra més extensa i complexa.

Suite: Composició de diferents moviments formada per una successió de peces instrumentals de nombre indeterminat i de ritmes diferents, amb una vinculació tonal i d'estil.

Variació: Procediment d'improvisació que es basa en la transformació d'un element musical de diferents maneres, però conservant la seva identitat.

Què vol dir escoltar

Què vol dir escoltar

Escoltar és parar atenció a alguna cosa, normalment a alguna cosa que està sonant.

Cada espècie animal té unes capacitats auditives concretes, les que necessita per desenvolupar-se en el seu entorn, i dins aquestes capacitats es pot escoltar amb diferents nivells d'intensitat.

Així solem diferenciar sentir d'escoltar. "Sentir" és el que fem quan escoltem amb intensitat baixa, quan podem estar envoltats de so i ni ser-ne conscients. "Escoltar" és el que fem quan parem atenció perquè volem aprendre, respondre, entendre, arxivar, recordar, reviure, etc. el que escoltem.

La intensitat de l'escolta, la capacitat d'escoltar, és educable i la podem treballar, i la música és realment indicada per fer-ho.

Per escoltar en alta intensitat, igual que per fer silenci, es necessita una gran activitat i concentració.

L'escolta i el silenci no solen ser passius, ja que només els aconseguim si realment ho volem.

El so sempre és una vibració i per sentir-lo ens ha d'entrar a dins a través de l'oïda. La música és una obra d'art que se'ns fica a dins, són vibracions que podem percebre per tot el cos.

Als concerts de L'Auditori ens proposem que sigui difícil deixar d'escoltar i que, en el terreny personal, tinguem la capacitat d'escoltar amb obertura i respecte.

Per això, aprofitant l'assistència als concerts, us convidem a parlar especialment de l'escolta i a practicar-la conscientment.

Materials editats del concert

Programa de mà

El programa de mà del concert està pensat per a ser un material més per a treballar a l'aula amb els infants. L'Oriol Malet, l'il·lustrador del programa i del Cd llibre, ha continuat jugant amb els tons, les textures, els colors i els fons ja utilitzats en el Cd llibre.

Hem intentat crear una entitat on tot hi és integrat, el CD-Llibre, el programa de mà, l'escenografia, el disseny de l'espai i el vestuari dels músics, del concert.

El programa de mà afavorirà que els infants puguin ser autònoms en la descoberta dels elements que han vist i escoltat en el concert i en el Cd-Llibre. Amb aquest material els infants poden treballar amb més profunditat sempre amb el suport dels adults.

La coberta ens recorda el disseny del CD-Llibre on hi tenim com a la il·lustració "El Petit Bach", l'element que ens recorda en tot moment que la font dels arranjament ha estat J.S.Bach. L'envolten alguns dels instruments que escoltarem al concert. També hi trobareu el repertori i la imatge de L'Auditori integrat en un paisatge d'un parc que ens situa a l'escenari del concert, un parc amb arbres. La direcció musical a càrrec d'en Llibert Fortuny i la direcció escènica de Raquel Tomàs estan presents en la part anterior del programa de mà.

A l'interior hi trobareu les fotografies dels músics, amb els seus noms i els instruments que toquen. Així podrem recordar en cadascuna de les peces qui tocava i quins instruments sentíem. Tot amb el fons de les il·lustracions del CD-Llibre i elements escènics del concert. Hi destaquen a la part inferior els noms de la Raquel Tomàs com a directora escènica i d'Eugenio Szwarczer com a dissenyador de l'espai i del vestuari. La part desplegable del programa de mà l'hem creada per a facilitar que els infants puguin evocar el que han vist, recordar el que han anat escoltat. Partint dels números de les peces i de l'element característic, generalment l'instrument principal i que ja teníem definit al CD-Llibre, els infants podran reconstruir en el seu pensament el concert. Totes les peces que sonaran estan numerades en color vermell i les cançons tradicionals que canten els infants amb color blau. Com a element visual hi veureu els instruments o un element escènic i en les cançons un nen i una nena que canten.

Materials editats del concert

Material audiovisual

A la pàgina web de l'Auditori de Barcelona www.auditori.cat podreu visualitzar vídeos i fotografies del concert (apartat en elaboració).

El Llibre-CD és un material molt interessant per gaudir-ne des de casa i des de l'escola. És un material que els infants poden observar, mirar i escoltar, sols o amb l'ajuda dels adults si són molt menuts. També és un material per a l'escola, per als alumnes i per als mestres.

Hi trobareu el CD amb les músiques del concert i el llibre amb les il·lustracions de cadascuna de les peces. Les il·lustracions ens mostren els instruments que es toquen en cada peça, embolcallats amb diferents textures i amb els colors de la llum al llarg d'un dia. També hi ha un altre element; el Petit Bach, que és el personatge que ens recorda que són músiques inspirades en J. S. Bach.

A l'apartat del CD llibre, hi trobareu propostes pedagògiques per convidar els infants a experimentar amb el so, a improvisar; a crear a partir de cançons, tonades i ritmes; a acompanyar amb instruments la música inspirada en J. S. Bach. També hi trobareu els instruments emprats en cada peça, una mica de situació històrica o alguna anècdota d'aquella peça, i una proposta didàctica que en el dossier veureu més desenvolupada. També s'hi explica la relació que hi ha entre la il·lustració i la música.

Enllaços

Enllaços relacionats

TEMA	WEB	TROBAREM...
BACH	http://ca.wikipedia.org/wiki/Johann_Sebastian_Bach http://www.eixamedicions.com/crescendo/audiciones_material2.htm	Informació molt completa sobre la vida i les obres de J. S. Bach.
BACH		
BACH	http://www.xtec.es/~dmarchan/compos/bach.htm	Biografia de Bach.
BACH	http://phobos.xtec.net/clopez13/mod/resource/view.php?id=23	Fotografia de J. S. Bach.
EL BARROC	http://www.xtec.cat/~jmoreno1/musics/barroc/barroc.htm	Útil per situar Bach en la història i la seva època.
PEÇA 1 Suite per a violoncel sol núm. 3 en do major, BWV 1009: Bourrée I		
PEÇA 3 Concert per a violí en la menor, BWV 1041, Allegro moderato		
PEÇA 4 Àlbum d'A. M. Bach: Minuet en sol major A. 114		
PEÇA 5 Variacions Goldberg, BWV 988: Variació núm. 1 (Allegro)		
PEÇA 11 Concert de Brandenburg núm. 3 en sol major, BWV 1048: Allegro		
PEÇA 14 Cantata 147: "Jesus bleibet meine Freude"	http://bach-nt.blogspot.com/2008/07/cantata-147.html	Vídeos dels diferents moviments de la cantata. Moviment núm. 10. També hi ha la lletra, fotografies de Bach i les fonts documentals d'on s'ha tret la informació.
PEÇA 15 Invenció núm. 13, BWV 784		
PEÇA 20 Suite per a violoncel sol núm. 1 en sol major, BWV 1007: Preludi (Allegro moderato	http://aam.blogcindario.com/2009/04/01734-j-s-bach-suite-n-1-para-violonchelo-solo-en-sol-mayor-bwv-1007.html	Interpretada per Pau Casals. Podem parlar d'aquest músic català.
CANÇONS I DANSES	www.prodiemus.com	Enllaç on trobareu les cançons: El gegant del pi, Dalt del cotxe i El ball de Sant Ferriol; també hi ha la partitura i la lletra.

A més a més

Altres materials

1. Bibliografia per al professorat

LLIBRES	TROBAREM...
LLIBRES QUE PARLEN DE MÚSICA	
MALAGARRIGA, Assumpció: Que sigui difícil deixar d'escoltar. Col·lecció L'Auditori.	L'autora ens explica la seva experiència sobre la programació musical per a nens i famílies. Ens parla del poder de la música en l'educació.
ROMANÍ, Oriol: La música, font de la salut. Anagrama edicions.	Ens parla de la música com a mitjà privilegiat de l'educació integral, per al creixement personal i per a una vida més feliç i més plena.
L'esquitx 4 29 jocs i danses per als més petits. Editorial MF.	Cançoner amb cançons i danses tradicionals o adaptades d'altres països, per als més petits. Hi trobareu: Qui la ballarà? i El ball de Sant Ferriol.
4t. Cançoner del Secretariat de Corals Infantils de Catalunya per als petits. Editat pel Secretariat de Corals Infantils de Catalunya.	En aquest cançoner hi trobareu la cançó A la vora del camí i altres cançons populars catalanes i d'altres països, de diferents autors i de Nadal. N'hi ha de molt originals i diferents de les que coneixem.
LLIBRES D'EDUCACIÓ	
PALOU, Sílvia: Sentir y crecer. El crecimiento emocional en la infancia. Ed. Graó.	Llibre que ens parla del creixement emocional. Els capítols 8, 9 i 10 se centren en les emocions relacionades amb la música, l'art i l'expressió corporal.
DOMÈNECH, Joan: Elogi de l'educació lenta. Ed. Graó.	"Recuperar la lentitud mitjançant la qual varen ser escrites algunes partitures i algunes melodies clàssiques" és una mostra del que aquest llibre ens vol dir.
DELORS, J. i altres: Educació: hi ha un tresor amagat a dins. Barcelona. Centre Unesco de Catalunya.	Ens planteja una mirada cap a l'educació en el segle XXI: "No n'hi ha prou d'aprofitar les situacions quan es presenten. Les hem de crear."
Xarxa Territorial d'Educació Infantil a Catalunya: Documentar: la vida dels infants a l'escola. Col·lecció Temes d'infància, 59. Educar de 0 a 6 anys. Associació de mestres Rosa Sensat.	És el recull de quatre conferències que fan referència als quatre punts fonamentals per iniciar un procés de documentació. Dues de les conferències són de mestres de l'equip que va formar Loris Malaguzzi per crear les escoles bressol i els parvularis de Reggio Emilia.
Xarxa Territorial d'Educació Infantil a Catalunya: Documentar: una mirada nova. Col·lecció Temes d'infància, 60. Educar de 0 a 6 anys. Associació de mestres Rosa Sensat.	Trenta històries, trenta mirades, trenta exemples de com documentar. Molt interessant i amb fotografies que il·lustren el text.
GARDINI, Anna Lia i altres: Documentar: afinar els ulls per captar moments. Col·lecció Temes d'infància, 62. Educar de 0 a 6 anys. Associació de mestres Rosa Sensat.	Dues pedagogues, una especialista en art i una psicòloga de tres municipis italians ens animen a seguir treballant per a una educació en què les grans coses són les petites coses i els petits detalls de cada dia.
LLIBRES RELACIONATS AMB L'ART	
L'art & la maniere. Col. Palette.	Revistes molt interessants sobre diferents pintors. Hi podreu trobar idees per treballar a l'aula.
SANS, Soledat, i BALADA, Marta: La línia 12. Col·lecció Fragment.	Tractament molt interessant del llenguatge visual i plàstic que ens pot donar idees per treballar amb la música.

A més a més

Altres materials

2. Bibliografia pels infants

LLIBRES	TROBAREM...
LLIBRES SOBRE BACH	
OBIOLS, Anna: J. S. Bach i els nens. Bellaterra Música Ed.	Història explicada com un conte del regal "L'àlbum d'Anna Magdalena Bach" que J. S. Bach va fer a la seva esposa Anna Magdalena. També hi podem escoltar peces de l'àlbum esmentat.
LLIBRES SOBRE INSTRUMENTS	
REINON, Eladio: El saxo i altres instruments de vent. Bellaterra Música Ed.	Explicació i audició de músiques tocades per saxo. De la mateixa col·lecció trobem: De la percussió a la bateria, El piano o la màquina del temps, Pau Casals: El col·leccionista de pipes.
LLIBRES SOBRE EMOCIONS	
BURULL, Francesc, i COMA, Dani: Sentiments i emocions. Bellaterra Música Ed.	Hi trobareu cançons d'autor que tracten diferents sentiments i emocions, com l'alegria, la solitud, l'estimació, la valentia, la possessió, la ràbia, la indignació i la vergonya.
STANTON, Philip: Com et trobes? Ed. Casterman	És un llibre d'imatges que ens convida a descriure i decidir quin és el sentiment representat. El podem utilitzar quan treballarem la peça núm. 20 de Sona Bach.
LLIBRES PER TREBALLAR AMB LA MÚSICA	
CHEDRU, Delphine: La petite bête qui monte. Helium.	Un llibre bonic, amb dibuixos que ens poden ajudar a il·lustrar i descriure la música que escoltem a Sona Bach. També és un conte en el qual hem de descobrir un animal amagat a cada pàgina. Peça núm. 19.
WARD, Helen: El rei dels ocells. Cruïlla.	Un llibre ple d'ocells en què es relata com un petit ocell, el cargolet, va arribar a ser el rei dels ocells. Il·lustracions precioses i acurades d'ocells amb el seu nom.

3. Per treballar les emocions i els sentiments (especialment la peça núm. 20)

Què són les emocions i els sentiments?

Les emocions: són impulsos que comporten reaccions automàtiques.

Els sentiments: són la coneixença de les sensacions. La verbalització dels sentiments crea vincles entre la part cognitiva i la part emocional del cervell.

Emocions: alegria, ira, por, tristesa i fàstic.

Sentiments: feliç, content, enfadat, espantat, disgustat, preocupat, nerviós, relaxat...

Com et sents després d'escoltar la música?

A més a més

Altres materials

4. Discografia

BACH, J. S: Variations Goldberg. Kenneth Gilbert (clavecí).

Musique d'abor. Harmonia Mundi.

Col·lecció Escolta L'Auditori: CD-llibres:

Wimoweh

El poble de vent i de fusta

Aigua

Els colors del metall

Percussions

Corda i descorda

Girasons

Ma, me, mi... Mozart!

Sona Bach NOVETAT

Col·lecció Mira i Escolta de L'Auditori

CD + DVD (recomanat a partir de 6 anys):

Títols publicats:

Metà·lics

Veus quines veus?

Guia d'Orquestra NOU

DVD d'animacions (recomanat a partir dels 3 mesos)

Vol. 1: dels CD Wimoweh, Aigua i Percussions

Vol. 2: dels CD Girasons, Mozart i El poble de vent i de fusta NOU